

SUMAR

CONTENTS – SOMMAIRE – INHALT

ISTORIE (SECOLUL XX)

- IOANA RUSTOIU, Minerva Cosma, Partenie Cosma, Vasile Stroescu, Octavian Goga. Patru prieteni, patru personaje într-un manuscris semnat de Elie Bufnea / *Minerva Cosma, Partenie Cosma, Vasile Stroescu, Octavian Goga. Four Friends, Four Characters in a Manuscript by Elie Bufnea* 1
- TUDOR ROȘU, Ovidiu Gritta: redeschiderea unei biografii / *Ovidiu Gritta: Revisiting a Biography* 31
- JAN NICOLAE, „Tablele legii pentru prezentul și viitorul nostru”. Predica mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului la târnosirea Catedralei Încoronării de la Alba Iulia / *“The Law Tablets for our Present and Future”. Sermon by Metropolitan Nicolae Bălan of Transylvania at the Consecration of the Coronation Cathedral in Alba Iulia* 39
- PAUL-ERSILIAN ROȘCA, Mitropolitul primat Miron Cristea și rolul acestuia în desfășurarea Încoronării de la Alba Iulia / *Primate Metropolitan Miron Cristea and His Role in the Coronation Ceremony at Alba Iulia* 57
- NICOLAE TEȘCULĂ, Încoronarea Regilor României Mari reflectată în presa sighișoreană / *The Coronation of the Kings of Greater Romania Reflected in the Press of Sighișoara* 75
- RĂZVAN MIHAI NEAGU, Florian Rusan, preot militar și paroh ortodox la Maieri, în Alba Iulia. Contribuții documentare / *Florian Rusan, Military Priest and Orthodox Parish Priest in Maieri, Alba Iulia. Documentary Contributions* 83
- DĂNUȚ VIOREL PRESURĂ, Dr. Petru Groza – istoria unui scandal mediatic / *Dr. Petru Groza – a History of a Media Scandal* 97

- IOANA-ZOIA URŞU, *Naraţiuni în procesele-verbale de interogatoriu ale Securităţii: cronologia anchetei „Rugului aprins” de la Antim / Narratives Inside the Interrogation Documents of the Securitate: the Chronology of the Investigation of the “Burning Bush” from Antim* 105
- IULIA-ALEXANDRA NUC-ROŞU, *Andrei Scrima, monahul plecat în India (1957-1959) / Andrei Scrima, the Monk Who Went to India (1957-1959)* 121

ISTORIA CULTURII. ARTĂ. ETNOGRAFIE

- CONSTANTIN ITTU, *Marginalii la un incunabul Gutenberg: Türkenkalender (1454) / Marginal Notes to a Gutenberg’s Incunabulum: The Türkenkalender (1454)* 141
- K. WEISZ SZIDÓNIA, „...steaua strălucitoare a muzelor din Aiud...”. *Viaţa, moartea şi memoria lui Sándor Teleki al III-lea (1760-1767) / “...shiny star of the muses from Aiud...”. Life, Death and Remembrance of Sándor Teleki III (1760–1767)* 153
- FLORIN BOGDAN, *Cărţi româneşti vechi din secolul al XIX-lea în colecţia Bibliotecii Academiei de Ştiinţe a Ungariei / 19th Century Old Romanian Books in the Collections of the Library of the Hungarian Academy of Sciences* 175
- CRISTIAN IOAN POPA, *Sava Henţia şi legenda Genevevei din Brabant / Sava Henţia and the Legend of Genevieve of Brabant* 185
- LAURENŢIU-ŞTEFAN SZEMKOVICS, *Crucea „Serviciul Credincios” acordată în 1919 unui mecanic-electrician din Alba Iulia / The “Faithful Service” Cross Awarded to a Mechanic-Electrician from Alba Iulia in 1919* 205
- IOAN OPRIŞ, *Astra la Gârbova (judeţul Alba) / Astra at Gârbova (Alba County)* 217

- BOGDAN LAURENȚIU AVRĂM, „Reuniunea de Cetire și Cântări a Economilor și Meseriașilor din Alba Iulia” în documentele de arhivă / *”The Reading and Singing Meeting of the Traders and Craftsmen from Alba Iulia” in the Archive Documents* 225
- GABRIELA MIRCEA, SMARANDA CUTEAN, Un carnet cu schițe artistice, concepte de construcții și alte adnotări diverse al lui Traian Achim din 1928-1929 / *A Book with Artistic Sketches, Construction Concepts and Other Miscellaneous Notes by Traian Achim from 1928-1929* 241
- ADRIANA ȚUȚUIANU, Habitatul și alimentația tradițională în zona platoului Ghețari, Țara Moșilor (județul Alba) / *Traditional Habitat and Food in the Area of the Ghețari Plateau, Țara Moșilor (Alba County)* 265

CONSERVARE. RESTAURARE

- MARIOARA CÎNEA, LEONARD FULĂU, Restaurarea *Cazaniei*, Râmnic, 1781 / *Restoration of the Homiliary, Râmnic, 1781* 295
- DUMITRIȚA DANIELA FILIP, CRISTINA CARȘOTE, ZIZI ILEANA BALTĂ, ELENA BADEA, Study of Old Varnish Recipes Used by the Transylvanian Icon Painters. Case Study: Reproduction and Characterization of Varnishes Used in the 18th Century and Early 19th Century Icons from Museikon Collection / *Studiul rețetelor vechi de vernisuri folosite de pictorii de icoane transilvăneni. Studiu de caz: Refacerea și caracterizarea vernisurilor utilizate în icoanele din secolul al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea din colecția Museikon* 307
- MIGDONIA GEORGESCU, GHEORGHINA OLARIU, Investigații XRF asupra pigmentilor picturali ai icoanei Iisus Hristos, aparținând parohiei „Biserica Galbenă” din Urlați, județul Prahova / *XRF Investigations on the Pigments of the Jesus Christ Icon, Belonging to the "Biserica Galbenă" Parish in Urlați, Prahova County* 329

RECENZII. NOTE DE LECTURĂ

- Silviu Sana, Tiberiu Alexandru Ciorba, Traian Ostahie, *Seminarul Tinerimii Române Unite din Oradea*, vol. I-III, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2022, 523+707+381 p. (Ion Cârja) 343
- Gordán Edina, *Arcok a múltból Válogatás. Szabó János fényképhagyatékából / Chipurile trecutului. Imagini din colecția János Szabó*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2023, 208 p. (Marius Cristea) 347
- Oliver Jens Schmitt, *Biserica de stat sau Biserica în Stat? O istorie a Bisericii Ortodoxe Române 1918-2023*, Editura Humanitas, București, 2023, 460 p. (Dragoș Ursu) 348
- Marianna Oravcová. *Akcia B [Acțiunea B], Ústav Pamäti národa*, Bratislava, 2020, 303 p. (Eva Mârza) 359
- Pieter M. Judson, *L'Impero asburgico. Una nuova storia*, traducere din engleză în limba italiană de Mario Mansuelli, Keller Editore, Rovereto, 2021, 717 p. (Ion Cârja) 364
- Alexandru Lapedatu, *Scrieri despre Cuza Vodă*, ediție îngrijită, studiu introductiv și notă asupra ediției de Ioan Bolovan, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023, 279 p. (Ion Cârja) 371
- Lista autorilor / *Authors' list* 375